

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 22:40
za pol leta " " 11:20
za četrt leta " " 5:60
za en mesec " " 1:90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petilvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Čujte, volivci! mest in trgov!

Včerajšnji »Narod« proglasa, da morajo mesta in trgi izgubiti vse svoje volivne privilegije in da se mora za kranjski deželni zbor vpeljati splošna in enaka volivna pravica, pri kateri ne bo več razločka med meščanom in kmetom, med posestnikom in delavcem, po kateri izginejo kurije mest in trgov in se vse meščanstvo potopi med ostalim ljudstvom. Navdušile so ga demonstracije socialnih demokratov proti kancelarju knezu Bülowu. Ta je izjavil, da ne pripusti za pruski deželni zbor splošne in enake volivne pravice, da si jo ima za državni zbor nemški. Torej popolnoma analogen slučaj, kakor pri nas. Socialni demokratje so odgovorili na to s hrupnimi demonstracijami. Glasilo narodnonapredne stranke, ki je v prejšnji dobi svojega šefredakterja pobijalo splošno in enako volivno pravico, se je v sedanjem štadiju dr. Tavčarja čisto izpremenilo. Zdaj pa proslavlja tiste demonstracije, ki so prisilile svoj čas barona Gautscha, da je predložil vladni načrt splošne in enake volivne pravice. Takrat je z dr. Tavčarjem vsa liberalna stranka bolesto zatulila: Mesta hočejo oropati zastopstva, inteligenci devljejo štrik za vrat! In zdaj se je dr. Tavčar tako izpremenil, da isti »Narod« želi, da bi ulične demonstracije izsilile tudi splošno in enako volivno pravico za deželne zборе! Klobuk po strani in korajžjo v roke, si misli dični liberalni feldcajmjošter in piše v »Narodu«:

»Ta borba za volivno reformo na Pruskem bo brez dvoma osvežujoče vplivala na reformno gibanje na Avstrijskem. Borba za splošno in enako volivno pravico za državni zbor je pri nas rešena, vzplamteti pa mora s podvojenno močjo preje ali sleje tudi za deželne zборе. Če se je demokratiziral centralni parlament, potem je ni sile, ki bi mogla preprečiti demokratizacijo deželnih zakonodajalnih zastopov. Vlada sicer izjavlja, da ne more dovoliti, da bi se odpravilo privilegirano zastopstvo iz deželnih zborov, toda to svoje stališče bo predrugačila v tistem trenutku, ko se bo prepričala, da se ljudstvo ne dá zadovoljiti z delnimi, polovičarskimi koncesijami. Boj za splošno in enako volivno pravico pri volitvah v deželni zbor se je že pričel na Češkem in ni dvoma, da bo v

kratkem vzplamtel tudi po ostali monarhiji. Tudi pri nas! Naši klerikalci, ki so se preje delali navdušene pristaše splošne in enake volivne pravice in zahtevali pred leti, da se naj uvede tudi v kranjski deželni zbor, so naenkrat presedlali ter pravijo, da so zadovoljni s tisto deželnozbornsko volivno reformo, ki jo ponuja vlada, češ, da so uvideli, da pod sedanjimi pogoji ni mogoče doseči takšne volivne preosnove, ki bi temeljila na splošni in enaki volivni pravici! Hinavci! Saj lahko vsak političen otrok prorokuje, da se bo vlada vdala zahtevi po uvedbi splošne in enake volivne pravice v deželne zборе v tistem hipu, ko bo sprevidela, da so za to zahtevo vsi ljudski sloji.«

Zdaj pa čujte, vi volivci mest in trgov, ki vam je »Narod« ravno en dan prej pisal, da hoče Slovenska Ljudska Stranka meščanstvo oropati! Čujte in ravnajte se po tem! Ker se liberalni vojskovodje nikoli ne lažejo — kdaj se je pa še Hribar ali Tavčar zlagal? — moramo seveda njihovo napoved smatrati za resno. Kakor berlinski socialni demokratje, bodo torej gospodje Hribar, Tavčar, Triller in tovariši planili na cesto in bodo demonstrirali za uvedbo splošne in enake volivne pravice in za odpravo mestnih kurij. In vlada se bo vdala njihovim grožnjam — saj stoji tako tiskano v »Narodu« — in meščani bodo obglavljeni.

Stvar ima še za Ljubljano posebno resno lice: Glasilo narodnonapredne stranke govori o tem, da se časovni tok in demokratizacija ne dá ustaviti. Torej tudi za ljubljanski občinski svet ne. Načelnik dične liberalne stranke Ivan Hribar bo gotovo svetil naprej z lepim zgledom, kajti geslo stranke vendar veže pred vsem načelnika. Iv. Hribar bo šel v boj za splošno in enako volivno pravico za občinski svet proti tistemu županu, ki je bil pred leti že obljubil delavcem volivno reformo, a je snedel svoj besedo. Ivan Hribar, ki je značajan in resnicoljuben krščanski demokrat, bo tistega liberalca na županskem stolcu prijel za ušesa in ga bo potegnil doli, kajti Ivan Hribar gori za splošno in enako volivno pravico!

Vse to sledi iz slovesne izjave slovenske liberalne stranke. Boj je napovedan, liberalna stranka je že zvila vrv, s katero bo zadržila vrat mestom in trgov. Zdaj torej vedo volivci mest in trgov: Ako

volijo z liberalci, potem volijo za odpravo mestnih privilegijev. Uradniki, ki volijo zdaj še z liberalci, volijo za to, da se pokopje vladna volivna reforma, in se pridružijo pouličnim tolpom, ki dejansko napadajo branivce starih mestnih pravic. Trgovci, ki volijo z liberalno stranko, volijo z onimi, ki pozivljejo uradništvo in prebivalstvo sploh k ustanovitvi konsumnih društev. Tako je zdaj, in kdor nisi idiot, veš, kaj imaš storiti s tako značajno in zanesljivo stranko, kakor je preperela stranka marastičnega, čisto brezumnega in brezupnega kranjskega liberalizma!

Viharen sprejem barona Raucha v Zagrebu.

Zelo viharen sprejem so priredili Hrvat novemu hrvaškemu banu Rauchu. Priredili so mu take demonstracije, da je ostala policija brez moči. Zagrebško prebivalstvo se je obnašalo ob imenovanju novega hrvašk. bana tako, kakor da mu to ni dosti mar. Včeraj popoldne so se pa začele zbirati okoli državnega kolodvora množice. Kmalu je bilo zbranih več tisoč ljudi. Ljudstvo je bilo ene misli, da protestira ob napovedanem slavnostnem sprejemu novemu banu proti njemu in proti novi vladi. Policiji je bilo znano, kak sprejem nameravajo prirediti Zagrebčani baronu Rauchu. Poslali so zato veliko policistov pred kolodvor, da preprečijo demonstracije. Z državnega kolodvora do banove palače na Markovem trgu se pa moraš voziti več kakor četrt ure po raznih cestah, ki jih policija zato ni mogla dovolj zapreti.

Pred kolodvorom.

Ob 1. popoldne že se je valila velika množica Zagrebčanov na velikem trgu pred državnim kolodvorom. Policija, deloma peš in deloma na konjih, je delala špalir, za katerim se je gnetlo tisoče oseb. Na desni strani velikega trga je stal poseben policijski oddelek na konjih. Le s težavo so se pririle skozi množico kočije, v katerih so se vozili dostojanstveniki k banovemu sprejemu na kolodvor. Kolodvorske vhode in izhode so zasedli policijski komisarji in policijski agenti.

Na peronu.

Ban se je imel pripeljati z navadnim budimpeštanskim brzovlakom, ki se pripelje v Zagreb ob 2. uri 17 minut popoldne. Občinstvu zato perona niso smeli zapreti. Kdor je kupil peronsko vstopnico, je smel na peron. Zagrebčani so se tega poslužili. Peron je bil kmalu natlačen poln oseb. Gnječa je bila smrtnonevarna. Z veliko težavo so napravili nekoliko prostora, kjer so se zbrali dostojanstveniki.

»Proč z banom!«

Ob pol 3. se naznani, da pride brzovlak, ki je imel nekoliko zamude. V tem trenutku se pojavi množica na peronu veliko razburjenje. Množica navali s silo proti brzovlaku. Med množico zaorijo kliči: »Proč z banom!« »Pfuj!« Množica žvižga in kliče: »Abzug baron Rauch.« Vladni in mestni zastopniki se prerijejo le z veliko težavo k vlaku. Prvi stopi iz vlaka podban Crnković. Ko izstopi baron Rauch iz kupeja, se ponove demonstracije. Množica žvižga in kriči.

Baron Rauch bled ob sprejemu.

Med demonstracijo stopi pred barona zagrebški mestni senator Katkič, ki zastopa zagrebški občinski svet, ker je odstopil zagrebški župan Amruš, ker ni hotel sprejeti barona Raucha. Katkič pozdravi Raucha v imenu zagrebške občine. V velikem nemiru razumejo komaj kako besedo v neposredni Katkičovi bližini. Množica na peronu vztrajno demonstrira. Ban baron Pavel Rauch stopi bled pred govornikom s klobukom v roki in odgovori Katkiču: »Zahvalim se vam za vaše lepe besede. Pridem sem kot star sin tega mesta, da delam za mestno blagostanje. Kričanje teh mladih ljudi me ne bo motilo.« Rauch poda nato roko osebam, ki so ga sprejele: sekčinim načelnikom in Katkiču. Nato stopi v čakalnico, kjer ga pričakuje poveljnik zagrebškega armadnega zbora general Gerba z generali in častniki. Demonstracija še vedno traja. Od vseh strani pritiska množica na čakalnico. Boje se, da nastanejo resni spopadi. Z veliko težavo porine policija množico nekoliko nazaj. Del demonstrantov kljub policiji vdere v čakalnico, kjer nastane kmalu smrtnonevarna gnječa. Neprestano množica psuje bana. V hrupu pozdravi z nekaterimi besedami poveljnik general Gerba Raucha. Hrup je

LISTER.

Dijamanti kralja Salomona.

Angleški spisal Rider Haggard, posl. J. M. (Dalje.)

V Inyati, skrajnem trgovišču v deželi Matabele, kjer kraljuje Lobengula (velik lopov), smo se seveda zelo težko ločili od našega udobnega voza. Izmed krasne priprege dvajsetih volov, ki sem jih kupil v Durbanu, nam jih je ostalo samo še dvanaest. Enega smo izgubili vsled pika znane kače-kobre, trije so poginili vsled oslabelosti in pomanjkanja vode, enega smo izgubili, ostali trije pa so poginili, ker so jedli strupeno rastlino, ki se jo imenuje tulpa. Iz istega vzroka jih je obolelo še pet drugih, vendar se nam je posrečilo ozdraviti jih s tem, da smo jim dali piti skuhanega tulpinega listja. Voz in vole smo pustili pod varstvom Goze in Toma, voznika in vodnika, oba zanesljiva človeka, in vrhu tega smo naprosili nekega častitega škotskega misijonarja, ki je živel v tem divjem kraju, da naj nekoliko pazi nanje. Nato smo se podali v spremstvu Umbope, Khive, Ventvögelna in pol tucata nosačev, ki smo jih tamkaj najeli, peš na

svoje divje potovanje. Spominjam se, da smo bili vsi nekako tihi, ko smo odhajali, vsakdo izmed nas je zvedavo premišljeval, ali bomo še kedaj videli svoj voz; kar se mene tiče, tega nisem pričakoval. Nekoliko časa smo molče korakali, dokler ni začel Umbopa, ki je hodil na čelu, peti neko zuluško pesem, o hrabrih junakih, ki so se, siti življenja in mirnih razmer, podali v divjino, da si poiščejo drugega življenja ali pa umrjo; in kako so se, dosepevši daleč v divjino, prepričali, da to ni bila divjina, temveč lepa dežela polna mladih žensk in debele živine in divjačine za lov in sovražnikov, s katerimi naj se poskusijo.

Vsi smo se mu smejali in postali boljše volje. Vesel divjak je bil, ta Umbopa, in nekako dostojanstven, ako se ga ni polastila otožnost, ter je znal čudovito vzdrževati dobro voljo v družbi. Vsem se je zelo priljubil.

Ko smo hodili že kakih štirinajst dni od Inyati, dospeli smo do posebno lepega kosa dobro namakane in obraščene pokrajine. Grape med grmovjem so bile pokrite z grmovjem, z »idoro«, kakor ga imenujejo domačini, in na več krajih je rastel trn, takojmenovani »wachteen-beche« (počakai malo) in velike množine lepega »machabell«-drevja, ki je bilo bogato obloženo s krepčilnim rumenim sadom, kateri je imel velikanske pečke. To drevo je najljubša slonova hrana, in v resnici ni

manjkalo znakov, da so bile te velike živali blizu, kajti ni bilo samo mnogo sledov, marveč je bilo na mnogih krajih tudi drevje polomljeno in celo izruvano. Slon mnogo pokonča, ko se hrani.

Nekega večera smo po dolgi hoji prišli do posebno prijaznega kraja. Ob vznožju z grmovjem poraščenega griča se je vlekla suha struga reke, v kateri se je po globejših krajih svetila kristalna čista voda, naokrog pa je bila zemlja poteptana od raznovrstne divjačine. Okrog tega griča se je razprostirala vrtu podobna planjava, kjer so rastle gruce mimoze s ploščnatimi vrhovi in semintja machabell-drevje s suhim listjem, okoli in okoli pa se je razprostiralo vse polno nepristopnega gostega grmovja.

Ko smo dospeli do te struge, smo naenkrat prepadli čredo vitkih žiraf, ki so odletele, ali pravzaprav odjadrale na svoj čudni način; imele so svoje repe zvite nad svojimi hrbti in njihova kopita so ropotala kakor klopotci. Bile so kakih tristo korakov od nas in radi tega ni kazalo streljati nanje, vendar se Good, ki je hodil spredaj in imel nabasano repetirko v roki, ni mogel vzdržati; pomeril je in ustrelil neko mlado žival. Na veliko srečo je krogla zadela žival v vrat ter ji razbila hrbtnico, in žirafa se je prevrnila kakor zajec. Nikdar nisem videl kaj tako čudnega.

»Vraga,« je rekel Good, »ubil sem jo!«

»Ou, Bougwan,« so zaklicali Kafri, »ou! ou!«

Gooda so imenovali »Bougwan« (stekleno oko), ker je nosil monokelj (očala na enem očesu).

»Oj, Bougwan!« sva ponavljala Sir Henry in jaz, in od tega dne je veljal Good, vsaj med Kafri kot izvrsten strelec. V resnici pa je bil slab; vendar smo radi te žirafe radi pozabili na vse, kadar je zgrešil svoj cilj.

Ko smo poslali nekoliko naših »fantov«, da odrežejo najboljšega mesa od žirafe, začeli smo v bližini neke luže, kakih sto korakov na desno od nje, graditi svoj »sherm«. To se zgodi na ta način, da se nareže nekoliko trnjevega grmovja ter naloži v obliki okroglega plota. Nato se obdani prostor pogladi in uredi in nastelje sredi suho tambouko travo, ako jo je dobiti ter se zažge eden ali več ognjev.

Ko je bil »sherm« gotov, je začel vzhajati mesec in naša večerja, pečeno žirafino meso, je bila kmalu gotova. Slastno smo uživali mozev njenih kosti, akoravno smo imeli precej opravila, predno smo jih razbili! Ne poznam večje slaščice, kakor je žirafin mozeg, ako ni slonovega srca; to pa smo imeli naslednjega dne. Zavžili smo pri luninem svitu svojo priprosto večerjo in konečno zahvalili Boga za ta čudoviti strel; nato pa smo prižgali pipe in se začeli pogovarjati; čudni smo morali

med generalovim govorom še hujši. Sprejem morajo zato okrajšati na nekaj minut. **Bana sprejmejo na kolodvorskem trgu s kričanjem, žvižganjem, caherlinom, gnjilimi jajci in s kamni.**

Ban koraka na trg pred kolodvorom. Ko ga zagleda zbrana množica, z vsa silo demonstrira proti njemu. Demonstranti kriče, žvižgajo, mu groze s palicami in kolnejo. Konji pred kočijami se plaše. Kar zakliče ban: »Kje je moj brat Geza?« Grozna gnječa je potegnila banovega brata barona Gezo Raucha med se. Med demonstrante je zašlo tudi več drugih dostojanstvenikov. Ko se pripelje zaprti voz za bana, zakliče Rauch: »Odpri voz hočem!« Ker ni bilo nobenega odprtega voza, je dal banu svojo ekvipažo podban. Hrup je vedno hujši. S caherlinom, z gnjilimi jajci in s kamni obmetavajo vozove. Izvoščeku št. 43 pobijejo okna. Množica pluje na vse vozove, tudi na one, v katerih se vozijo častniški poročevalci. Demonstracija je vedno hujša. Policijski konji se vsled nenavadnega hrupa plaše.

Hitro se peljejo vozovi v zgornje mesto. Množica se vali za vozovi. Kriči in psuje.

Demonstranti razbijejo okna podbanu in v spodnjem mestu.

Medtem ko dirja policija v zgornje mesto, da brani banovo palačo, se pa gode velike demonstracije v spodnjem mestu. Demonstranti se zbero pred hišo, v kateri ima pisarno podban notar Crnković. Množica pobije vsa okna in iztrga napisno Crnkovićevo desko, ki jo vržejo na cesto. Druge gručice poizkušajo iztrgati napis višjega župana dr. Gavramesa. Policija je tu odbila naval. Na Nikolovi cesti so vozili voziček z žensko iz cunji, ki je nosila desko z napisom: »Banica te pričakuje!« Policija zaplene cunjasto žensko in razkropi demonstrante.

Krvavi spopadi na Markovem trgu.

Ob 3. popoldne se pripelje ban Rauch v zgornje mesto. Peljal se pa ni v banovo, marveč v staro Rauchovo palačo, ki stoji za banovo palačo. Rauch zapusti voz in se poslovi od dostojanstvenikov, ki so ga sprejeli do tu. Ni jih bilo več veliko, ker se je večina že preje zaradi viharne demonstracije peljala domov. Od vseh strani lete i tu psovke na Raucha. Kljub policiji se je namreč posrečilo neki skupini, da je udrila na Markov trg. Posamezniki so tudi udrili pred Rauchovo palačo, kjer so demonstrirali. Policija na konjih jih je izkušala razkropiti, a so jo sprejeli s kamni, naka so potegnili policisti sablje in s silo razkropili demonstrante. V Kapucinski ulici se je vršil ob 3. popoldne hud spopad med policijo in demonstranti. Policiste na konjih so obmetavali demonstranti s kamni, naka so policisti potegnili sablje in napadli množico. Ob tej priliki so prijeli 10 oseb. V postranskih ulicah, ki vodijo na Markov trg, kjer stoji banova palača, se je na več krajih množica spopadla s policijo. Proti 4. uri popoldne je nastal v mestu zopet mir. Oddelek policistov na konjih in brez konj stoji na Markovem trgu, da prepreči morebitno ponovitev demonstracij.

Ranjeni uradnik.

Ob banovem sprejemu je bil s kamnom zadet in ranjen na čelu uradnik predsedstvene pisarne Knoll. Ban je baje rekel

smehljaje, ko je ugledal demonstrante: »Hočem se peljati v odprtem vozu, da vidim svoje dobre Zagrebčane«.

Oklc policijskega ravnateljstva.

Zagrebsko policijsko ravnateljstvo je izdalo oklic, v katerem strogo svrbi občinstvo, da naj ne ponovi demonstracij in grozi z vsemi postavnimi sredstvi, ako se ponove demonstracije.

Ogorčeni ban.

Ban baron Rauch je rekel nekemu časnikarju: Jutri obrazložim svoj program uradnikom vseh treh oddelkov in upam, da bo vplival v vseh točkah dobro. Zelo me je ogorčil nepričakovan sprejem. Nisem mislil, da me sprejmeta hrvaška stranka prava in Starčevićeva stranka z demonstracijo. Taki izgredi bi se ne smeli dogajati. Rauch pravi, da je odgovorna za demonstracijo Supilova stranka.

Razstava rokodelske tehnike na Dunaju.

Precej let že posluje obrtno pospeševalni urad k. kr. trgovskega ministrstva, a le malo naših obrtnikov ve za njegovo koristno delovanje. Da ni usoda hotela, da je pol leta izhajal »Slovenski obrtnik«, vedelo bi jih še manj. Zato menda nikakor ne bo odveč, da, predno preidem k opisovanju razstave, katero je priredil obrtno pospeševalni urad v zimski dobi leta 1907—1908, spregovorim nekaj besed o tej napravi. Težka borba, katero bje maloobrti stan za svoj obstanek že več desetletij sem, prepričati je morala tudi državo, da je skrajna sila, storiti tudi za najboljšega davkoplačevalca države nekaj, ker sicer mora ta vir njenih dohodkov izginiti, ako ostane tako brezpraven, kakor je. In ta skrb države za svoje dohodke napotila je trgovsko ministrstvo, da je leta 1892 poverilo ravnatelja tehnološkega obrtnega muzeja z nalogo, pričeti z akcijo v pospešitev rokodelstva. Posledica je bila ta, da so se vpeljali in izpostavili v tako imenovani maloobrti salon (Kleingewerbesaal) obrtno tehnološkega muzeja tehnični čelavni pripomočki, uporabni pri malem obrtu. Ti tako preizkušeni stroji so se jeli izposojevati na organizacije rokodelcev in iz tega so se razvile pridobitne in gospodarske zadruge. Vidni uspehi pa, ki so si jih pridobili v ročnosti nekateri rokodelci v umevanju, rabiti stroje, razstavljene v maloobrti salonu, so imeli za nasledek ustanovitve mojstroskih tečajev, kateri so si med obrtništvom kmalu pridobili najboljši glas ter se do danes razvili v vzorne obrti. Videč te lepe uspehe so začeli razni obrtnikom prijazni faktorji, kakor trgovske in obrtne zbornice, deželni odbori, obrtna društva, ustanavljati samostojne obrtne pospeševalne urade; prva med temi je bila trgovska in obrtna zbornica v Pragi leta 1898, kateri je sledila še isto leto ona v Liberecih. Do danes preprežena je skoraj že vsa država s temi za maloobrtnika prekoristnimi napravami, le slovanski ju» je še zapostavljen in v mnogih ozirih si moramo pripisati krivdo za to sebi samim. Toda preidimo k razstavi:

Razstava je prirejena v uradnem poslopiju obrtno pospeševalnega urada sosedno c. kr. tehnološkemu muzeju (Wien, IX., Severingasse 9). Pisec teh vrstic jo je obiskal 28. novembra pr. leta v družbi učencev in učiteljev črevljarske strokovne šole Roberta Knöflja. Kakor vsaki večji skupini, ki nekaj dni preje objavi svoj obisk in okroglo število udeležencev, je bil pridelen tudi nam poseben vodnik, in sicer nadinspektor gospod Zinburg, ki nas je pri vhodu sprejel ter nam ljubezno razkazoval in pojasnjeval obširne oddelke razstave. Razstava obseja 21 oddelkov. Prvi oddelek je posvečen napravam in delu obrtno pospeševalnih uradov raznih kronovin in de-

nekoliko v stran, — opazil sem, da se nikdar ni mešal med ostale Kafre, — ter opiral svojo glavo na svoje roke, očitno globoko zamišljen.

Naenkrat pa se je začul iz grmovja za nami glasen: »vuf! vuf!« »To je lev,« sem rekel, in vsi smo skočili pokonci, da poslušamo. Komaj pa smo vstali, začuli so se od mlakuže sem, v daljavi kakih sto korakov, dolgi koraki slona. »Unkungunklo! Unkungunklo!« (Slon! Slon!) so šepetali Kafri, in nekoliko minut pozneje smo zagledali celo vrsto temnih slonov, ki so se počasi pomikali od vode proti grmičevju. Good je krvoželjno skočil pokonci in morda menil, da je ravno tako lahko ubiti slona, kakor je storil z žiraf; vendar sem ga prijel za roko in potegnil nazaj.

»Ni dobro tako,« sem rekel, »pustimo jih naj odidejo.«

»Zdi se mi, da se nahajamo v raji divjačine. Jaz sem za to, da se ustavimo tukaj za eden ali dva dni in malo lovimo,« je rekel Sir Henry.

Bil sem nekoliko začuden, kajti doslej je Sir Henry vedno priganjal kakor mogoče hitro dalje, in posebno še, odkar smo v Inyati zvedeli, da je pred dvema letoma nek Anglež z imenom Neville prodal tamkaj svoj voz in se napotil dalje v deželo; vendar se mi zdi, da ga je obvladalo njegovo lovsko navdušenje.

(Dalje prihodnjič.)

žel. V ravno istem oddelku je tudi podolgovati salon namenjen raznim predavanjem, ki se vrše med časom razstave. Drugi oddelek ti podaja sliko strojev, prepuščenih na različne pridobitne zadruge, tretji pa vpogled v ognjelske naprave (Feuerungsanlagen). Četrty oddelek je knjižarna in bralna soba. V tem oddelku je zastopanih 74 založnikov, ki s svojimi založbami omogočujejo obiskovalcu globok vpogled v novodobno rokodelsko tehniko. V petem oddelku so razstavljena vajenska dela, in sicer le dela, ki so bila na drugih razstavah že odlikovana, ter jih je obrtno pospeševalni urad nabavil z namenom, obrtnikom dati praktičen vzgled, kaj premore nauk dobrega mojstra. Šesti oddelek, imenovan »strojna razstavna dvorana«, zasluži največjo pozornost vsakega obiskovalca. V tej dvorani so namreč razstavljene vse vrste malomotorjev z električno, gasometrično, benzinovo in petrolejsko gonilno silo.

Nadalje so v tej dvorani razstavljene v posebnih pododdelkih različni pomožni stroji za knjigoveze in izdelovalce kartonaže, jermenarje, sedlarje, krojače, črevljarje, kolarje, steklarje, peke, slaščičarje, sodavičarje, izdelovalce strojev, ključavničarje in tem sorodne obrte, za kleparje in instalaterje.

Nadalje je v tem oddelku poskuševališče motorjev, baveč se s tem dati obiskovalcu priliko prepričati se o moči in pomenu njemu priporočenih sil. Sedmi oddelek je namenjen vzornemu obrtu ključavničarjev, iz njega se dospe v osmi oddelek, ki je namenjen kovačem. Iz oddelka kovačev čez strojno dvorano dospe do stopnjik, ki te vodijo v deveti, deseti in enajsti oddelek, vzorni obrt za mizarje. Dvanajsti oddelek služi v razstavo mizarjskim delovnim pomočkom, trinajsti in štirinajsti oddelek sta prehoda k petnajstemu oddelku, vzornemu obrtu črevljarjev, in šestnajstemu, vzorni obrt za krojače, odkoder greš zopet v pritličje in dospeš v osemnajsti in devetnajsti oddelek: vzorni obrt za galvano-tehnike, in odtam v dvajseti, odmenjen elektroinstalerjem, in enaindvajseti, odmenjen tesarjem in les obdelujočim strojem.

Tukaj končuje obhod, ki pelje na levi strani dvorišča k izhodu, kjer je vratarju na levo razstavna pisarna, služeča v pojasnila vseh razstave tičočih se vprašanju.

Iz kratkega tega spisa razvidel bode vsak napreden obrtnik, da ta razstava nudi vsakemu mnogo, ki se zanima za rokodelsko tehniko in nje napredek. Omeniti pa mi je tudi veliko prijaznost uslužbencev obrtno pospeševalnega urada. Na vsako vprašanje dobiš točen in prijazen odgovor, kupiš si pa tudi za 50 novčičev vodnjak v podobni knjige, iz katere se tudi, ako imaš mnogo časa na razpolago, prav lahko o vseh razstavljenih predmetih natanko poučiš.

Zatorej, slovenski obrtniki, ker nimamo mnogo kapitala, da bi mogli nastopiti kot veleindustriji, oprimimo se iznajdb, ki nam jih nudi moderna tehnika za mali obrt, ker sicer nas bo tuji kapital in tuji živeli popolnoma vklestil v svoje verige, iz katerih ne bo izhoda.

Ivan Smrekar,

učenec dunajske črevljarske strokovne šole.

DRŽAVNI ZBOR.

Poslanca S. L. S. pohvalil minister v poljedelskem odseku.

Poljedelski odsek je v svoji seji dne 15. tega mes. odobril predloge poročevalca gospoda komerčnega svetnika Povšeta glede na povzdigo pašnikov. Razprave se je udeležil tudi poljedelski minister dr. Ebenhoch, ki naglašal med drugim, da se je posrečilo po posredovanju gospoda komerčnega svetnika Povšeta, da se na Kranjskem pošilja v obojestransko zadovoljnost živina naravnost mornarici. Minister se za to izredno zaslužno delovanje toplo zahvaljuje poslancu Povsetu. — Sprejeti predlog pozivlja vlado, da naj predloži zakonske načrte o ureditvi in o odkupu pašniških servitut in o ureditvi uporabe skupnih zemljišč kakor tudi zakonske načrte o zlaganju kmečkih posestev z ozirom na razmere posameznih dežel. Vlada se nadalje pozivlja, da predloži zakonske načrte o obrambi planin, o podporah za izboljšanje planin, o preosnovi gozdne in lovske postave, v obrambo poljedelstva, v pospeševanje živinoreje po podporah, o podporah kmečkih živinskih prodajalnih zadrug in o gojitvi umetne krme in da naj prodajo drva in les iz državnih gozdov kolikor mogoče brez posredovanja kapitalistične vmesne kupčije. Sklenili so tudi pozvati vlado, da vloži zakonski načrt, po katerem naj bi se vsako leto štela živina.

Predsednik dr. Weiskirchner o bodočih dolžnostih državne zbornice.

Na volivnem shodu dne 14. t. m. je govoril zbornični predsednik Weiskirchner o dolžnostih zbornice. Naglašal je, da ima zbornica največjo in najvažnejšo nalogo, namreč da izvede starostno in invaliditetno preskrbo. Dobroto starostnega in invaliditetnega zavarovanja naj živjajo tudi obrtniki in kmetje. Prijeti se mora z močno roko železni kartel in uvesti postava proti kartelnim izrodkom. Zahteva, da naj postanejo sekčni načelniki parlamentarci. Želi, da letos zbornica pozitivno in uspešno deluje. Potrebna je poslonikova preosnova. Ne sme se sicer kršiti pravica posameznemu poslancu, a najnižji izgredi ne smejo motiti zborničnega delovanja.

DELEGACIJE.

Zasedanje delegacij.

Zaradi izleta delegatov v Trst, Pulj in Reko prične zborovati ogrska delegacija šele 27. t. m. V zunanjem odseku poroča o položaju zunanji minister Aerenthal. Avstrijski zunanji odsek skličejo 30. t. m.

Poletno zasedanje delegacij.

Vodilni krogi se resno pečajo z vprašanjem o sklicanju delegacij koncem majnika ali pa začetkom junija. Ker so nastale redne razmere v obeh zbornicah, bi radi uvedli nekdanji način, da bi ob poletnem zasedanju delegacij rešili redni proračun za leto 1909.

Popotovanje delegatov.

Včeraj so se udeležili delegati ob krasnem vremenu na vojnih ladjah pri Salvoru taktičnih vaj vojne mornarice. Opoldne se je pripeljalo brodovje v Poreč. Zvečer je došlo brodovje z delegati v Pulj.

AVSTRO-OGRSKA.

Nemško-češka sprava.

Poslanci dr. Baxa, Hein in Choc sklicujejo 19. t. m. konferenco v Pragi, da se zastopniki vseh političkih strank posvetujejo o nameravanih nemško-čeških pravnih pogajanjih.

Tožen bivši poslanec zaradi razžaljenja veličanstva.

Nekdanji državni poslanec Alvin Hanich se je zagovarjal 15. t. m. pred litomerskim sodiščem zaradi razžaljenja veličanstva.

Nižjeavstrijski deželni zbor

je sklenil, da dovoli dunajski mestni občini najeti posojilo v višini 360 milijonov kron.

Ogrsko-hrvaški državni zbor.

V včerajšnji seji so odobrili v drugem in tretjem branju vse pogodbene predloge. Nato so pričeli razpravljati o interpelacijah. Glede na Farkashazyjevo interpelacijo o poslovnikovi izpremembi izjavlja Wekerle, da je potrebna poslovnikova izprememba, tako da se za vsak slučaj zagotovi delozmožnost zbornice. Andrassy je izjavil, da upa marca ali aprila predložiti zbornici predlog o volivni preosnovi.

Vojaške zadeve v brambenem odseku ogrsko-hrvaškega državnega zbora.

Obrambeni odsek je razpravljajl včeraj o predlogu glede na vojaške novince. Honvedni minister izjavi, da se vprašanje o dveletni vojaški službi reši pri reviziji vojaške postave. Varady toži, da je med častniki še vedno več Avstrijcev kakor Mažarov. Honvedni minister Jekelfalussy pravi, da vedno primanjkuje ogrskih častnikov, a letos se razmere izboljšajo. Odsek nato odobri predlog o dovolitvi vojaških novincev za armado in za ogrsko deželno brambo.

GLASOVI IZ DALMACIJE O IMENOVANJU NOVEGA BANA.

Zaderski »Narodni List« piše glede imenovanja barona Raucha hrvaškim banom: V Dalmaciji smo prepričani, da bo baron Rauch le malo časa na banskem sedežu. Ako bo vladal Rauch ustavnim potom, ga bo kmalu doletela ista usoda, kot dr. Rakodczaya. Če pa poseže po hujših sredstvih, lahko doživi leto 1903, ker zadošča le ena beseda, da se vse ljudstvo vzdigne proti mažarskim tlačiteljem. Baron Rauch ima mnogo lepega v svojem programu, a to danes ne more nikogar zadovoljiti. Vsak kmetovalec na Hrvaškem že ve, da Hrvaška ne more procvitati, dokler so Hrvatje v financijelnih zadevah podložni Mažarom. Mažari so barona Raucha — uro prepozno poslali.

TRGOVINSKA POGAJANJA S SRBIJO.

Po belgrajskih poročilih se Srbija zadovoljuje s carinskimi postavami in z množino mesa, ki ga bo smela uvažati v Avstrijo. Srbija polaga glavno važnost na dovoljenje za prevoz skozi našo državo.

NEUGODNO FINANAČNO STANJE NEMCIJE.

Podtajnik Twele je utemeljeval, da mora najeti Nemčija novo posojilo, ker država že več let nima na razpolago zadostnih sredstev.

MULEY HAFID MAROŠKI SULTAN.

Iz Madrida poročajo, da je naznanil Muley Hafid nedavno vevlastim, da so ga proglasili v Fezu za maroškega sultana. Francoska, angleška in Španija ne odgovore na ta dopis. Španija in Francoska sta dogovorjeni, da hočeta vzdržavati edinole red po pristaniških mestih. Novi feški kalif El Mrani je poizkusil zopet uvesti Abdul Azisa v njegovo dostojanstvo, a se mu je poizkus vsled izdajalstva ponesrečil.

MIR MED PERZIJSKIM ŠAHOM IN PARLAMENTOM.

Parlament je sklenil, da z ozirom na po šahu mu podeljene pravice prepove nekaj časopisov, ker so žalili šaha. Ekstremnim so prepovedali, da bi govorili po mošejah. Šahu so zvišali civilno listo za 300.000 rubljev.

Dnevne novice.

+ »Terra di cuccagna«. Občinska sveta dolinski in rodiški v Istri sta sklenila nezaupnico proti škofu Naglu, prvi novembra lanskega leta, drugi pred par dnevi. K temu ni sta upravičena, kajti občinski pravilnik ne pozna nobenih nezaupnic škofom, ki bi spadale v delokrog občinskega zastopa. K smešnosti pa se pridružuje še nepotrebnost, ker uspeha te dve »nezaupnici« itak nobenega ne bosta imeli. V Dolini so namreč župana in odbornike zapeljale k temu koraku izvestne osebe. Če škof prepove svojim duhovnikom »Edinost«, bi edinole duhovniki proti temu lahko protestirali — kar seveda ne bi bilo prav, pa vsaj umljivo — občinski zastop pa to nič ne briga. Pa to vse nič ni, najzanimivejše je, da se tržaški gospodje tako boje, da ne bi izgubili svojega vpliva, da mobilizirajo občinske zastope v obrambo svoje po-

litnične zmešanosti. Mi menimo, da si s tem le škodujejo. Istrski občinski zastopi pa naj bi se rajše lotili svojih ogromnih gospodarskih nalog v deželi, ki je veliko bolj potrebna zdrave pitne vode in racionalnega obdelovanja zemlje kot pa iz Trsta naročenih nezaprnic.

+ **Avstrijska Rafaelova družba** v varstvo izseljencev poroča: Agenti zelo agitirajo za izseljevanje v južnoameriško državo Parana. Pred tem je treba resno svariti. V Parani nihče ne bo izhajal, kdor nima s seboj 2000 kron premoženja, ker mora ondi od države ali pa od privatnih družb za ta denar kupiti si zemljo (25 ha), kajti rokodelci in kmečki posli ondi ne izhajajo. Cene živin in drugih potrebščin so v Parani 50 do 500 odstotkov višje kakor v Evropi, poceni je le posušeno meso, fižol in turščina moka.

+ **Spremembe med duhovščino in tržaško-koperski škofiji.** Č. g. Anton Hreščak gre iz Rojana za samostojnega kaplana v Slivje. V Rojan pride za kaplana č. g. Jožef Krizman, dosedaj župni upravitelj v Repentabru. K Staremu sv. Antonu je nameščen kot kaplan dominikanec o. Toss, v Piran pa č. g. S. Biondetti.

+ **Županstvu v Sv. Križu pri Kostanjevici** se je vsled starosti in bolehnosti odpovedal gospod Janez Kerin. Županstvo je do prihodnjih volitev poverjeno g. Alojziju Pisanski.

+ **Občina glavnega mesta Zagreba** je osnovala po inicijativi bivšega mestnega načelnika dr. Milana Amruša zavod za posredovanje dela in služb, spojen s prenočiščem. Naloga zavoda je, — kakor drugih podobnih zavodov, da uredi razmerje med ponudbami in povpraševanjem po delavskih močeh in da zmanjša kvarni vpliv, ki ga imajo na delavce in posle privatne posredovalnice za službe. Kakor je znano, pride v Zagreb mnogo ljudi iskat dela in službe ravno iz onih delov Kranjske in Štajerske, ki meje na Hrvaško. Zagrebška občina opozarja te ljudi na goroznačeni novi zavod, kjer bodo najbolje in najsoledneje postreženi. Vpisnina za delavce in posle znaša 10 vinarjev. Velikega blagotvornega pomena pa je imenovano prenočišče, ker zamore v njem brezplačno prenočiti vsak delavec petkrat v mesecu. Priporočamo ta koristni zavod vsem, kojih se tiče.

— **»Za pravdo in srce«** v Kamniku. Iz Kamnika se nam piše: V nedeljo, dne 12. prosinca, je predstavljalo društvo »Kamnik« v dvorani »Kamniškega doma« prvič A. Medvedovo tragedijo »Za pravdo in srce«. V natlačeno polni dvorani, kjer je zmanjkalo prostora, so igralci izborni izvršili svoje vloge. Dolgotrajno pritrjevanje je spremljalo vsak prizor, kot dokaz, da je bilo občinstvo z nastopom članov in s celo prireditvijo zadovoljno. Laskave besede in glasna pohvala se je slišala od strani gledalcev. Pohvaliti moramo vse, seveda v prvi vrsti Andreja, slepca Grajana, nekdanjega graščinskega logarja in njegovo hčerko Katarino, Erazma, graščaka na Raki, in Dizmo, njegovega oskrbnika. Naj bi nas društvo »Kamnik« zopet kmalu razveselilo s kakšno predstavo.

— **Sodna razprava** proti Italijanom, ki so napadli svojčas nemške turnarje v Persenu, bo trajala 14 dni.

— **Katarina Schratt** se poda 19. t. m. dlje časa na Riviero.

— **Roparski napad** se je izvršil dne 13. januarja zjutraj v bližini Žagarja med Bitinjem in Ribnico v reški dolini. Napaden je bil dvajsetletni sin Mihaela Šajn iz Podsteniške, ko se je vračal z vozom domov iz Trsta. Ropar je nastavlil mladeniču nož na prsi, češ, da ga umori, ako mu ne dá denarja, katerega je dobil nato okoli sto kron. Sodi se, da bi bil napadalec Grandetov Tone, katerega so baje prišli že v Bujah pri Košani.

— **Operiranje jetike.** V Londonu so na neki jetični ženi, o kateri so zdravniki prerokovali, da bo le nekaj tednov še živel, izvršili na kliniki zanimivo operacijo. Prežagali so ji več reber in ji kirurgičnim potom odstranili tuberkulozni del pljuč. Dotični kirurg je imel posebno za tak slučaj sestavljen nov instrument. Operacija se je, kakor zatrjujejo londonski listi, popolnoma posrečila in žena bo popolnoma ozdravela.

— **Čebelarji, pozor!** Kdor bi si želel prejeti oba snopiča »Ummi čebelar« lepo, elegantno vezana v eno knjigo, naroči naj si jo takoj pri vpisovanju v »Družbo sv. Mohorja« pri domačem gospodu župniku, oziroma poverjeniku. Za družbine ude poleg letnine 2 K, bo de veljala 3 K, za neude pa 3 K 60 v.

— **Tatvina z vlomom v Trstu.** Trgovčev Gvidon Godina, ki ima prodajalno jestvin v ulici delle Sette Fontane v Trstu, je osupnil, ko je včeraj v jutro ob navadni uri odprl prodajalno; našel je vse narobe. Umel je takoj, da so bili neznani tatovi po noči obiskali njegovo prodajalno. Nato je Godina napravil inventar in konstatoval, da so mu tatovi odnesli eno gnjat, 6 skateli sardin, 75 kg kave in pa za 6 kron drobiža.

— **Legar v Javorju pod Ljubljano** še vedno zahteva nove žrtve. Iz hiše, kjer so umrli trije in kjer so zdaj drugi ozdraveli, se je preselil ta morilec sredi vasi na krčmo, kjer je umrla danes 14letna hči in trije so še bolni. Obolje je tudi že cerkovnik najbrže za isto boleznijo. Ni čuda, ako se kot tak posebno ne čuva, kar je v človeški moči storiti mogoče. Opaža se, da nekateri še vseeno, kljub strogi prepovedi, pohajajo v prodajalno preimenovalne krčme. Pristojne oblasti naj bi pod strogo kaznijo isto zabranile, oziroma takoj kaznovali. Bog daj, da bi v prihodnje ne bilo treba poročati še kaj hujšega.

— **Izseljevalni agent Mirko Livadič** iz Hrvatske razvija živahno agitacijo, zlasti v južnih deželah naše države za izseljevanje v Brazilijo. Pri tem se poslužuje tudi časopisja. Ker pa je njegovo delovanje tako, da prihajajo pritožbe dan na dan, je treba prav resno svariti pred njim, ker spravlja izselnike v očitno škodo in nesrečo.

— **Samoumor profesorja.** Včeraj zjutraj so našli blizu pokopališča v Rovinju truplo profesorja Rudolfa Burckhardta, ravnatelja tamonjske berolinske zoološke postaje in izrednega docenta vseučilišča v Bazelu. Burckhardt se je ustrelil s pištolo Browning. Govori se, da je bil nevrasteničen. Njegova mati se je usmrtila pred nekoliko meseci skočivši v neko jezero.

— **Šolski obisk v gorskih krajih in zimski mraz.** V postojnskem in logaškem okraju obiskuje vsled mraza ter pomanjkanja obleke in obutve v gorskih šolah pouk komaj polovica otrok.

— **Zajci — na delu.** Z Notranjskega in Dolenjskega se poroča, da je zajec na sadnih vrtilih, koder drevje ni zavarovano, že na delu in da gloda mlado drevje, koder le more. Na travnikih krt, na vrtu zajec, na polju pa miši, to so škodljivci kmetu, za katerega se kranjski liberalci seveda toliko brigajo kot za lanske sneg. Zdej ob volitvah se ga bodo seveda spomnili, potem se bo pa zopet pokazala na dan liberalna — ošabnost! Kmet si bo pa to ošabno preziranje že zdej v spomin poklical!

— **Umrl** je v Zagrebu eden najuglednejših meščanov Josip Siebenschein, in finančni ravnatelj v pokoju Franjo Drofenik v starosti 78 let.

— **Prva umetniška razstava v Dalmaciji.** V Splitu bivajoči umetniki so sklenili, da se napravi meseca maja v Splitu umetniška razstava ob priliki blagoslovljenja zvonika katedrale. Svoje umotvore razstavijo vsi dalmatinski umetniki.

— **Za pospeševanje tujkega prometa v Opatiji.** V Opatiji se je osnovalo društvo pod imenom »Riviera«, društvo za pospeševanje tujcev v Opatiji. V predsedništvo so bili izvoljeni gg.: Dr. Josip Landr, zdravnik, predsednik; Julij Miran, župan in posestnik, podpredsednik; Rajko Samsa, ravnatelj, tajnik; Leonard Tomašič, posestnik, blaginjak.

— **Cerkveni tatovi.** V Barkovljah je preteklo soboto skušal tat vlomiti v nabiralne pušice v cerkvi. Opazil ga je cerkvenik, kateri ga je prijel in izročil straži.

— **Zmrznil** je na cesti, ki pelje iz Trsta proti Bazovici, neki Italijan, star okoli 80 let. **Darovi.** Društvo »Kranj« odkupnina novoletnih daril »Za narodno Šolo v St. Jakobu« 19 kron.

Štajerske novice.

š **Dr. Kukovec pri Taboritih.** Mislim, da se premalo povdarja, kako se je nesmrtno blaziral general »Narodne stranke« na shodu pri St. Jurju ob Taboru v Savinjski dolini. Mi se sploh čudimo, da ni že davno odložil načelstvo liberalne stranke. On je sam pri sebi že davno spoznal, da ni zmožen za vodstvo kake stranke. Kolikokrat mu je že ušla kaka beseda! Kolikokrat je že preklicaval! Da širši svet spozna, kakega voditelja ima »Narodna stranka«, podamo tukaj nekaj slik iz shoda. Kmet dr. Kukovec: Roblek je proti kmetom. On je glasoval za odprtje meje. — Dr. Kukovec: To ni res. — Kmet mu pove celo dan, kdaj je bilo glasovanje. — Dr. Kukovec utihne. — Nek govornik ožigosa tolovajstva Kukovečevih pristašev proti dr. Povalju. Kukovec obsoja ta tolovajstva in utihne. Drug govornik omenja pljuvanje na kmete na lanskem shodu v Celju. Kukovec jeclja in obsoja svoje lastne pristaše. Še en kuriozum. Med govornom poslanca Piškega uide Kukovec beseda: To je laž! Kmet gre k njemu in reče: Gospod doktor, prekličite! In general je pred kmetom ponižno preklical. Sploh je dr. Kukovec grozno neprevidno govoril in ni navajen na ugovore. Meni se zdi, da se s politiko malo peča in da sploh malo bere. Enkrat je nekaj dolžil »Slovenski klub«. Pišek: Dokazite, kdaj se je to zgodilo! — Kukovec: Tako sem slišal (!). Zdej se Kukovec sklicuje na navadne gostilniške čenče. Sliši se, da bi že davno rad mladi Kukovec šel v penzijo in politiko rad na klin obesil, pa smili se mu — čujte — študent Spindler, ki bi prišel potem ob kruh. Dobra, krščanska duša je ta Kukovec. Samo ubogi narod!

š **Krščansko-socialni tečaj** se vrši v Celju. Udeležuje se ga okrog 30 fantov iz celjske okolice in okrog 80 iz ostalega Spodnjega Štajerja. Otvoritve v ponedeljek se je udeležil tudi državni poslanec dr. Korošec.

š **Ženska zmrznila.** Od Sv. Lenarta nad Laškimi se nam poroča: Dne 10. t. m. je šla stara Plešanka iz Laškega domov. Bila je malo vinjena. Dasiravno vajena pota, ker je piščeta vsak dan nesla isto pot, vendar jo je premagal hrib. Vsedla se je, da bi si malo odpočila, a premagal jo je mraz. In ko jo je šel iskat drugi dan njen stari mož, našel jo je par korakov od hiše zmrznjeno v snegu.

š **Umrl** je na Lošinju deželni šolski nadzornik v pokojih g. Vincenc Adam, star 81 let. š **Bistroumen nemški kmet.** Blizu Kapfenberga na Zgornjem Štajerskem so se smilile nekemu kmetu svinje in koze, ker jim je bilo premrzlo. Zamašil je torej vsako luknjico in postavil v hlev petrolejsko peč. Vsled uhaajočih plinov pa je bilo kozam in svinjam kmalu tako toplo, da so pocrkale.

š **V pokoji** gre načelnik kolodvora južne železnice v Gradcu cesarski svetnik gospod Edgar Hauser. Za njegovega namestnika je imenovan inspektor Preissler.

š **Mačka — požigalka.** Iz Deutschlands-

berga na Štajerskem se poroča: V knez Lichtensteinovi lovski hiši, v kateri je stanoval lovec Anton Wagner z ženo in dvema otrokoma, so imeli mačko, ki je ležala vedno pri peči. Hiša je bila oddaljena le par korakov od gospodarskih poslopj, in s deskami krita. 6. t. m. zjutraj je prišla mačka tako blizu ognja, da se ji je vnela dlaka. Da bi se rešila, je tekla v seno, ki je začelo goreti, ter je tako pogorelo celo gospodarsko poslopje. Z največjo težavo se je posrečilo lovcu in ženi, da sta rešila hišo. O mački se ni moglo najti sledu, tudi v pepelu ne.

š **Smrtna obsodba v Ljubnu.** Porotno sodišče v Ljubnu je obsodilo na smrt dnarnarja Bastla, ki je zaklal delavca Stöckla, ker ga je zasledil, ko ga je hotel okraati.

Ljubljanske novice.

lj **Vabilo k proslavi obletnice ustanovitve ženskega oddelka »Slov. krščansko-soc. zveze«**, ki se vrši v nedeljo, dne 19. januarja 1908. Zjutraj ob 7. uri v križevniški cerkvi sveta maša s cerkvenim govorom in skupnim obhajilom društvenc. Zvečer ob pol 6. uri v društveni dvorani, hotel »Union«. Frančiškanske ulice, društvena veselica po sledečem sporedu: 1. Pozdrav. 2. Govor, govori profesor dr. J. Janežič. 3. Jakob Aljaž: »Zaostali ptič«. 4. Nočna poroka, deklamuje Al. Češnovar. 5. Janez Laharnar: »Le pevaj«. 6. Prolog, deklamuje J. Zakrajšek. 7. P. Hugolin Sattnet: »Naša pesem«. 8. Ljudmila. Igrokaz v treh dejanjih. — Po igri prosta zabava. Vstopnina: Sedeži prve vrste 1 K, druge vrste 80 v., tretje vrste 60 v., četrte vrste 40 v., stojišča 20 v. K obilni udeležbi vabi odbor. — Svoje somišljenice in somišljenike pozivamo, da se v najobilnejšem številu udeležijo teh priredb vzorno delavnega ženskega oddelka »Slov. kršč. socialne zveze«.

lj **Na oklicih** je g. Franc Vehovec, trgovski sodnik, z gđno Marijo Kürschner. — G. Leopold Tomažič, posestnik in oskrbnik pivovarne z gđno Marijo Budinek.

lj **Zvonovi iz Ljubljane na Kitajsko.** Včeraj so bili iz tukajšnje Samassove livarne za zvonove odposlani trije zvonovi na Kitajsko.

lj **Imenovan** je za strojnega adjunkta v IX. činovnem razredu g. Ljudevit Terdina pri kurilnici v Ljubljani.

lj **Železna brv čez tir južne železnice na Dunajski cesti** bo v kratkem izgotovljena in postavljena na svoje mesto ob levem hodniku ceste. Konstrukcija je železna. Brv bo služila osebnemu prometu. To je prvi del — seveda najmanjši — preureditve južnega polodvora. Za to brvijo pride spomladi na vrsto preuredba tira ob Martinovi cesti.

lj **Odličen gost.** Danes se je pripeljal v Ljubljano knez Windischgratz. Stanuje v hotelu »Union«.

lj **Deželni predsednik** g. Schwarz se je z Dunaja vrnil v Ljubljano.

lj **Dvajsetletnico svojega obstoja** obhaja prihodnji mesec tukajšnje »Bolnišnice in podporno društvo pomožnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko«. Društvo ima tačas nad 9000 K premoženja.

lj **Poroči se** član slovenskega gledališča g. Rudolf Bukšek z gđno Berto Bergant, članico slovenskega gledališča.

lj **Srebrno poroko** sta obhajala danes vrtar ljubljanskega duhovnega semenišča g. Jožef Valenčič s svojo soprogo. V stolnici je daroval ob triletni na 7. vodja semenišča, profesor in kanonik dr. Jožef Lesar, sv. mašo, med katero sta slavljena z gđ. hčerko, ki je učiteljica v Škofji Loki, prešla sv. obhajilo.

lj **Črni dijamanti.** Novo predpustno šalo si je izmislil v mestu nek burkež. Zadnja dva dneva je že par strank našlo na ulici večje in manjše smodkine skatle, ki so bile skrbno zavite v popir in povezane s črnožolto vrvice in pravilno zapečatene. Naslova niso imele nobenega. Tako je že par poštenih strank prineslo na policijo take zavitke, in ko so jih vpričo najditeljev odprli, je bil v njih sam premog v koščkih. Na nekaterih zavitkih je bila tudi vpisana vrednost vsebine. Burkež je mogoče hotel opozoriti občinstvo, da bo treba ravnati s premogom, kakor z biseri.

lj **Iz zapora** je ušel dne 11. t. m. v Rudolfovem 32-letni Franc Grandovec iz Preske pri Rudolfovem. Navedeni je imel 6-mesečni zapor. Baje se namerava odpeljati v Ameriko.

lj **Čigava je skrinja.** Pred tremi tedni je neki neznanec pripeljal na dvokolnici na dvorišče hotela pri »Slonu« veliko skrinjo in rekel, da pride ponjo nek hlapec. Ker dosedaj po skrinji še nihče ni vprašal, so jo v navzočnosti policije odprli. V skrinji je natlačeno polno hlapčevske obleke. Lastnik naj se oglasi pri »Slonu«, oziroma pri policiji.

lj **Razširjenje vodovodnega omrežja ljubljanskega vodovoda** je vlada mestni občini dovolila. Poleg sedanje polože še eno glavno cev.

Razne stvari.

Vlomilca Adamski in Kostur se oddasta v Lvov.

Preiskava proti Adamskemu v Pragi je končana. V Kolomeji prijetega igralca Kosturja so pomotoma izročili praškim

oblastim. Lvovska policija je dognala, da je bil Kostur jako delaven član mednarodne družbe vlomilcev. Udeležil se je vzloma v kaluzško davkarijo. Dolže ga tudi drugih vlomov. Dva orožnika sta peljala roparja uklenjena na praški državni kolodvor, od koder ju spremljata po železnici do Olomuca, kjer bosta nekaj časa v ječi olomuškega okrožnega sodišča, nato ju odpeljejo v Lvov. Praška policija je storila vse, da nevarna ptička ne pobegne. Do kolodvora ju spremlja 8 orožnikov. Hudodelca se bosta vozila v posebnem direktnem vozu.

Sovražnik v zraku.

Zrakoplovi, ki se dajo voditi, so postali nevarni vojnim operacijam na suhem. Sedaj so proti temu sovražniku v zraku iznašli sredstvo. Francoski municijski tehniki se je posrečilo iznajti top, ki nese 1600 metrov visoko in bo tako mogoče v vojni s tem topom uničevati sovražne zrakoplove.

Prepovedane cigarete.

V Michiganu v Ameriki bo v kratkem predložen zakonski predlog, ki bo prepovedal izdelovanje in prodajo cigaret. Enako prepoved pripravljajo v Indiani in Nebraski.

Milijonarjevi hčerki umorjeni po strupenih plinih.

V Milanu so našli včeraj zjutraj krasni hčerki večkratnega milijonarja Rotondija mrtvi v posteljah. Zadušili so ju strupeni plini, ki so izhlapevali po noči iz počene cevi v spalnici.

Učitelja ustrelili. V Palos Renete so naskočili Rumuni šolo in ustrelili učitelja Bohatega, ker je otroke učil mažarsko himno.

Telefonska in brzojavna poročila.

KANDIDATA S. L. S. NA NOTRANJSKEM.

Cerknica, 16. januarja. Kandidaturi lg. Žitnika in Drobniča za deželni zbor sta bili na današnjem zaupnem shodu soglasno in z navdušenjem sprejeti.

ZA PRAVICE SLOVENSKEGA JEZIKA NA KOROŠKEM.

Celovec, 16. januarja. Državno sodišče je danes pritožbi radi odklonjene slovenske vloge občine Sele zoper koroški deželni odbor ugodilo ter je izjavilo, da je koroški deželni odbor kršil v zakonu zaimčeno enakopravnost. Pritožbo je izvršno zastopal odvetnik dr. Janko Brejc, ki je tako pridobil zopet krasen uspeh koroškim Slovincem.

STAVKUJOČI SOCIALNI DEMOKRATJE.

Dunaj, 16. januarja. Danes se je seja kmečkega odseka zakasnila, ker so socialdemokratski člani vsled predloga Irotovega, naj se uvažanje živine prepove, štrajkali.

ŠEF-UREDNIK »N. FR. PRESSE« UMRL.

Dunaj, 16. januarja. Tu je danes zjutraj umrl glavni urednik »N. Fr. Presse«, Backer v 61. letu svoje starosti.

TRGOVINSKA POGODBA S SRBIJO.

Dunaj, 16. januarja. Trgovinska pogodba s Srbijo se bo v kratkem sklenila.

KOLERA V MEKKI.

Carigrad, 16. januarja. V Mekki se strahovito širi kolera. Več sto oseb je že umrlo. Tu se boje romarjev, ki so bodo povrnili in okužili mesto.

PREGANJANJE KATOLIČANOV V RUSIJI.

Peterburg, 16. januarja. Predstojnik odseka za bogočastje v notranjem ministrstvu namerava v nasprotju s kanoničnim pravom in pogodbami, sklenjenimi med vlado in sv. stolico, razgnati vilnski kapitel, ker noče slednji imenovati upravitelja, ker po pravici smatra izgnanega škofa Roppa za pravega poglavarja škofije, kajti sv. stolica ni priznala nasilnega čina ruske vlade. V Lublinu in Chiedlecu se je izdala naredba, da katoliškim cerkvenim slavnostim ne sme prisostvovati vojaštvo, da ljudstvo ne sme peti slavospevov in se procesij ne sme udeležiti v narodnih nošah. Kdor bo temu nasprotno ravnal, bo kaznovan s trimesečnim zaporom.

PODIRAJOČE SE MESTO.

Madrid, 16. januarja. Na Portugalskem se je v Rio Pinto pogreznilo 6 hiš. Nevarnost je, da se pogrezne cel kraj, ker je izpodrovan vsled bakrenih rudniških rogov.

TRGOVINSKI MINISTER V RUSIJI.

Peterburg, 16. januarja. Za trgovinskega ministra bo imenovan Šipkov, ki je pod Wittom bil finančni minister.

DEMONSTRACIJE OB SPREJEMU DELEGATOV V PULJU.

Pulj, 16. januarja. Včeraj zvečer je okrajni glavar baron Reinlein povabil delegate k sebi na sprejem. Puljski laški

meščani demonstrativno niso prišli. Pač pa se je sodej nabrala, ko so prihajali vozovi delegatov. Voz mornariškega poveljnika Montecuccolija so sprejeli z žvižganjem, predsednika ogrske delegacije Barabasa pa z Eljen-klici! Barabas se je zahvaljeval in bil v svoji ogrski duši vidno ginjen. Policija je sodrgo razgnala.

IZPREMEMBA POSLOVNIKA IN VOLIVNA REFORMA.

Budimpešta, 16. jan. Glede na izpremembo poslovnika se je dosegel med strankama koalicijskega sporazuma. Predsednik bo lahko priznal nujnost predloga, podpisan od 150 poslancev, pa ne bo v to obvezan. Minimalna posvetovavna doba za te predloge bo 10 ur na dan. Med izpremembo poslovnika in volivno »reformo« obstoji junktim.

PROTI ODPRTJU MEJ.

Dunaj, 16. jan. Poljedelski odsek je sprejel resolucijo proti odprtju mej tuji živini.

ŠTRAJKUJOČI POMORŠČAKI.

Spljet, 16. jan. Kapitani, strojevodje in pomorščaki nanovo ustanovljenega društva »Dalmatia« štrajkajo, ker delodajavci nočejo urediti službenega razmerja.

IZDELOVALCI PONAREJENEGA DENARJA V TRSTU.

Trst, 16. jan. Tu je policija zasledila izdelovalca za ponarejanje denarja. Zaprla je 4 osebe, pa še ne izda njihovih imen.

KONEC RUSKE REVOLUCIONARKE.

Curli, 16. jan. Znano rusko revolucionarno Tatjano Leontiev, ki je umorila v pomoči mesto ruskega ministra nekoga Müllerja, so danes oddali v blaznico.

POLJSKA DEBATA V NEMSKEM DRŽAVNEM ZBORU.

Berolin, 16. jan. Državni tajnik Nieberding izjavi, da Bülow ne bo odgovarjal na interpelacijo Poljakov in katoliškega centra glede na razlastitveno postavu, ker se gre za notranjo zadevo Prusije. Kljub temu je državni zbor sklenil o interpelaciji debatirati. Poljak Seyda označuje razlastitveno predlogo za nasprotno državni ustavi. Z njo se uniči vsak čut za pravičnost. Ako se zasebna last tako odpravi, bo država šla nasproti velikim katastrofom. Hompesch od centra izvaja, da razlastitvena postava žene Nemčijo v naročje socializma, ker se je z njo podrla načelo nedotakljivosti zasebne lasti. Konservativci Gersdorff odklanjajo diskusijo, ker je postava notranja zadeva Prusije. Nacionalni liberalci Sieg zagovarja razlastitev. Debatu se jutri nadaljuje.

REDOVNICE IZ PARIZA IZGNANE. — DEMONSTRACIJE.

Pariz, 16. jan. Danes so morale zapustiti redovnice »Hotel Dieu«, kjer so opravljale posel usmiljenih sestra že skoro pol stoletja. Velika množica je proti izgonu demonstrirala s klici: »Doli s tatovi!« »Živela svoboda!« »Živele sestre!«

ITALIJANSKI NAČRTI V ABESINIJ.

Rim, 16. januarja. Z ozirom na dogodke v Lughu predloži minister za zunanje zadeve Tittoni zbornici v kratkem načrt, kako zagotoviti italijanski vpliv v Benadiru. Zavzameta naj se dve poziciji: Bur Akaba in Odegle. Iz Bur Akabe se izpelje v Odegle ozkotirna železnica.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 4062 m, srednji zračni tlak 7.60 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
15	9. zveč	740.4	7.1	brezvetr	jasno	
16	7. zjut.	46.0	1.6		megla	0.3
16	2. pon	44.7	3.3		jasno	

Srednja včerajšnja temp. — 7.5° norm — 2.5°

ŽITNE CENE.

Budimpešta 16. januarja.

Pšenica za april	12.65
Pšenica za oktober	10.63
Rž za april	11.20
Koruza za maj	6.96
Oves za april	8.27

Efektiv: neizpremenjeno.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze tolažilnega sočutja v boleznih in ob smrti naše nepozabne, preblage gospe

Irme Strgar

izrekamo vsem prijateljem in znancem najsrčnejšo zahvalo. Posebno pa se še zahvaljujemo darovalcem krasnih vencev in vsem udeležencem sprejema na njeni zadnji poti v Ljubljani in v Žalcu 120

V Ljubljani, 15. januarja 1908.

Žalujejoči ostali.

Preklic.

Podpisana preklicujem vse žaljive besede, ki sem jih govorila dne 9. t. m. ob 3/4 na 9. uro dopoldne, ko sem pomotoma obdolžila mitniškega paznika gospoda **Franca Zajca**, češ, da sem mu dala pri plačilu mitnine 20 kronski bankovec, v resnici sem pa plačala le 6 via. mitnine. Bankovec sem dobila doma.

121 1-1

Marjeta Kušar.

Sprejme se dober hlapec

ki je popolnoma zmožen gospodarstva, za graščino **Golnik pri Trzihu.** Ondi se proda več **juncev pingo-gavske** pasme za plemo in en lep **simentaleo**, 18 mesecev star. Več se poizve pri lastniku **Josipu Turku** v Ljubljani.

122 2-1

Proda

se malo podjetje kojega vodi lahko vsakdo, z dobro upeljanim predmetom.

112 5-1

Cela oprava z zalogo vred 12 do 15 000 K in se dovolijo ugodni plačilni pogoji. Dopisi na upravništvo »Slovenca« pod »Podjetje«.

Noben slovenski gospodar koledarja za kmetovalca 1908

2799 naj ne bo brez 13-11

Uredil dež. nadzornik J. Legvart. III. zelo popolnejši letnik z vsebino: Kratek opis umne živinoreje; zlata pravila o živinoreji, krmljenje goveje živine in prašičev. Razno perutninarstvo, mlekarstvo, preiskovanje mleka, bolezni mleka. Obdelovanje travnikov, naprava in osuševanje travnikov, umetna in naravna gnojila. Sadjereja, naprava sadovnjaka. Vinoreja, priprava dobrega vina. Kmetiški zakoni. Hmeljarstvo. Merjenje lesa, prerač. v kile, orale in hektarje. Koledar, sejmi in še mnogo drugega.

Vežan je letos v posebno močno platno

Cena s pošto K 1.80.

Naroča se pri **Ivanu Bonču v Ljubljani.**

Vsled prihranitve dragega povzjetja se naj znesek naprej dopoljuje.

Noben vreden gospodar naj ne bo brez tega potrebnega koledarja.

Zahtevajte zastonj

Na franko moj veliki, bogato ilustrovan glavni cenik z nad 3000 slikami vseh vrst mikelnatih, srebrnih in zlatih ur, kakor tudi vseh vrst solidnih zlatih in srebrnih, godbenega orodja, jeklenega in umjetnega blaga po izvršnih tovarniških cenah.

Nikel remon. ura K 3.—
Zlat. izvir. »Roskopf« pat. ura 5.—
registr. »Adler Roskopf« nikel remon. s sidro 7.—
Goldin rem. ura »Luna«, kolesje s dvojnimi plaščem 8.50
srebr. rem. ura »Gloria« 8.40
»oklep. verižica z rinfico na pero in karah., 15 gr težka 2.80
re. ura »Tina nikel ura cilind. z »Luna« kolesjem 10.50
ura s karav. K 8.50, budilka K 2.90, kuhinjska ura K 3.—
»Avaldska ura K 2.80

Za vsako uro 3letno pisмено jamstvo!

Nikak risko! Zamena dovoljena, ali denar nazaj!

Prva tovarna za ure **Hanns Konrad**, s. in kr. dvorni založnik v Mostu (Brux) 654, Češko. 2315 1-4

Ugodna prilika za trgovce in obrtnike!

Ker mi preostaja še več tisoč

reklamnin koledarjev za leto 1908

sem primoran prodajati iste velike **pod tovarniško ceno**; naj se torej izvoli vsak, ki bi jih še potreboval, obrniti na mojo trdiko, jaz mu bom napravil prav izredno nizko ceno.

75 7-3

Pričakujoč obilnih naročil se priporočam

FR. IGLIČ,

trgovina s papirjem in galanterijo na drobno in debelo, Ljubljana, Mestni trg št. 11.

Sanatogen

Od nad 5 00 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno potrjen kot najuspešnejše krepilno in osveževalno sredstvo

86 6-1

: jači telo krepki živce

Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Brošure razpošilja franko in zastonj Bauer & Co., Berlin S. W. 48. Glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 1.

Ugodna prilika.

Proda se iz proste roke na najugodnejšem kraju ob cesti in tik kolodvora nekje na Dolenjskem ležeče

gostilniško posestvo

obstoječe iz enonadstropne hiše s 3 sobami, 3. kletmi 4. kuhinjami, velikega hleva, kolarnice, itd. vse zidano in z opeko krito, ter gostilniškim, zelenjadnim in sadnim vrtom. Na tem kraju bo križišče 3 železnic. Naslov 115 pove upravništvo.

3-1

Hiša na prodaj.

Iz proste roke se proda

hiša na Bledu

na zelo primernem mestu, pripravna za kako obrt, v bližini farne cerkve, četrt ure od novega kolodvora. — Hiša obstoji iz 8 sob, 2 kuhinji, 2 kletj, 1 orala vrta. Več se izve pri **Antonu Slivniku** na Rečici št. 54. 2994 5-1

Ženitna ponudba.

Trgovci se želi seznaniti z zdravim, krepko gospodolepe zunanjo-
sti, ki ima dote od 4000 naprej. Zglašé naj se le one krščan-
skih starišev, ki so ko-
likortoliko izobražene in lepega vedenja, Samo resne ponudbe je poslati na upravo tega lista pod šifro »Lea o bo-
dočnost«. Na ponudbe brez priložene slike in pravega imena se ne ozira.

88 2-1

Dunaj-

ske kapljice proti krču v želodcu in črevih. Zanesljivo sredstvo za želodec, sestavljeno po zdravniških receptih iz najbolj učinkujočih zdravil. Proti bolečinam v želodcu in črevesih. Vzame se po 20-40 kapljic. — Cena steklenici 20 vin., 12 steklenic 2 kroni. 62 6-1

Prašek in sok proti kašlju, najbolj učinkujoč, po 1 K, tako tudi **ribje olje**, medicinalno, za kašelj a 1 K in 2 K.

Edina zaloga in pošiljatev popošti **vsak dan** le v lekarni »pri zlatem orlu« kemika **Mr. Ph. Mardetsohläger-ja** Ljubljana, Jurčičev trg, pri čevljarjem mostu

Dobre harmonike kron 4.80.

50.000 komadov prodanih.

Nikake carine! Jamstvo!

Zamena dovoljena ali denar nazaj.

št. 300 1/4, 10 tipk, 2 reg., 28 glas., vel. 24/12 cm K 4.80
št. 657 1/4, 10 tipk, 1 reg., 28 glas., vel. 30/15 cm K 5.20
št. 656 1/4, 10 tipk, 2 reg., 28 glas., vel. 24/12 cm K 5.40
št. 305 1/4, 10 tipk, 2 reg., 50 glas., vel. 24 12 cm K 6.20
št. 663 1/4, 10 tipk, 2 reg., 50 glas., vel. 31/15 cm K 8.—

Pošilja po povzetju c. in kr. dvorni založnik

Hanns Konrad, razpošiljalnica glasbil, Most št. 1010 (Češko).

Glavni cenik s 300 slikami dobi na željo vsakdo zastonj in pošiljine prosto. 87 15-1

Vsak dan sveže

pustne krofe

priporoča

J. Zalaznik

Stari trg št. 21.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Zalec in Laško

priporoča svoje **izborni pivo.** — Specialiteta: »**Salvator**« (črno pivo a la monakovsko).

Zaloga Spodnja Siska (telefon št 187).

Pošiljati na dom sprejema restavracije »**Narodnega Doma**« g. Kržišnik (Telefon št. 82.)

Podružnica v Spljetu.

Delniške glavnice: 1. K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice št. 2

sprejema vloge na vložne knjižice in na žiro-račun proti **4 1/2 %** obrestim. Vloge na tekoči račun, koje ostanejo vsaj 60 dni naložene, obrestuje proti **8 dnevni** odpovedi s **5 %**.

Rentni davek od vlog na knjižice plača banka sama.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond: 1. K 200.000.